

До:

Българската планинарска общност;

Общността на каращите моторни шейни в България

Позиция по отношение на проблема с безконтролното каране на моторни шейни в защитените ни територии

Уважаеми Господа,

Пишем този текст както като любители на планината, които прекарват свободното си време в нея, така и като хора, свързани професионално с планините. Поводът е все по-масовото присъствие на моторни шейни в националните ни паркове – Рила, Пирин и Централен Балкан, както и на територията на природни паркове, резервати и вододайни зони.

Ние твърдо подкрепяме правото на всеки да упражнява любимите си спортове и активности, доколкото с това не пречи на останалите, пребиваващи в същия район. Карането на моторни шейни за забавление създава изключително много негативни емоции сред всички останали посетители на планината в този момент – туристи, алпинисти, планинари, скиори, сноубордисти. В отделни случаи се създава висок риск от инциденти между шейните и други пребиваващи в планината. Това явление заплашва включително и туристическите продукти, които се предлагат в зимната планина на българи и чужденци, платили, за да се насладят на чиста и непокътната природна среда.

За всички нас планината е мястото, на което отиваме, за да се освободим от стреса и негативите в ежедневието си и да прекараме време близо до природата. Нещо повече, планините ни са едно от малкото останали места, които ни дават възможност за това. Все повече хора се обръщат към планинарството и практикуването на активности сред природата в различните им форми именно с тези мотиви. На този фон присъствието на изключително шумни и бързо движещи се групи от моторни превозни средства в националните и природните ни паркове изглежда абсурдно за всички нас и води до крайно остри реакции, включително и в медиите напоследък.

Тук дори няма да се спираме по-подробно на екологичните доводи срещу **присъствието на моторни шейни в защитени територии, което е изрично забранено** - с изключение за спасителни и обслужващи дейности, и забраните са отлично аргументирани. Достатъчно е да си представим стресът, който изпитва едно диво животно, например мечка в зимен сън, при появата на група моторни шейни в същия район.

Опитът при аналогични конфликти между групи с различни интереси показва, че най-доброто решение е регулацията и последващия контрол по спазването ѝ. Такава за момента има (посочените по-горе категорични забрани), но за съжаление

е крайно недостатъчна и не решава проблема, а контролът е неефективен. Аналогичен е проблемът с каране на ATV и подобни моторизирани средства на територията на паркове и резервати през безснежния сезон, където липсата на регистрационен режим (както и при шейните) затруднява контрола.

Призоваваме общността на любителите на този спорт, сред която вярваме има отговорни и съзнателни хора:

- Да преосмисли като цяло карането на моторни шейни в защитените територии и сред нас, останалите любители на планината;
- Да оцени степента на нетърпимост и негативни чувства, които тяхното присъствие предизвиква у всички нас, останалите посетители на НП и ПП. Ситуация, която е еднакво неприятна и за вас, и за нас;
- Да регулира вътрешно и прояви нетърпимост както към безскрупулните нарушители в собствените си редици, така и към опитите тази дейност да се комерсиализира на територията на НП и ПП;
- Да се бори активно за законовата регулация на практикуването на тази активност, която да им дава възможност да практикуват своя спорт, без да са в нарушение и да понасят негативи.

Как да действаме, ако станем свидетели на нарушение в НП и ПП?

Призоваваме всички пребиваващи в планините – планинари, скиори, сноубордисти, алпинисти, туристи, хижари, персонал в ски курортите, да:

- При всеки подозрителен случай активно да сигнализират институциите за нарушители на моторни шейни. Преди да подадете сигнал, уверете се, че не става дума за персонал на ПСС, шейна, обслужваща хижа или водни съоръжения, лавинни наблюдения. Карането за забавление обикновено представлява “нашарване” на целия район с висока скорост, включително и по стръмни лавиноопасни терени, които останалите управляващи шейни във връзка с изпълнение на служебни задължения, по правило биха избягвали.

Освен сигнал до тел. 112, сигнали могат да се подават и директно до парковите участъци на националните паркове (в зависимост от района на нарушението/парковият участък) и природните паркове, чиито телефони са приложени по-долу.

Особено полезна би била информация за паркирани МПС с ремаркета за шейни на подстъпите към националните ни и природни паркове, защото именно когато влизат и излизат от защитената територия нарушителите са по-уязвими и е възможно да бъдат санкционирани. Докато самите моторни шейни нямат регистрационен режим към момента, МПС-тата и ремаркетата, които ги превозват – имат, което води до собствениците им. Снимайте ги и ги приложете към сигнала си.

Всеки граждански и публичен натиск към отговорните институции – служители на парка, полиция и т.н. да реагират на определена ситуация – нарушители в националния и природен парк, би бил полезен. Това може да стане чрез подаване на сигнали, както и сигнализиране на медии.

- Да събират доказателствен материал от нарушенията - всякакъв видео и снимков материал е изключително полезен и ценен с цел доказване на мащабите на проблема пред институциите – сега или в бъдеще, както и идентифициране на нарушители. Събирайте го и му давайте публичност!
- Не влизайте в излишна конфронтация, дори да сте свидетели на грубо нарушение - организираните общи усилия за регулация и контрол на тази дейност, както и партньорството с отговорните институции, са много по-ефективни от емоционални спорове на лична основа.

Призоваваме отговорните институции в лицето на МОСВ и Директорите на националните и природни паркове незабавно да заявят твърда позиция по проблема и да предприемат конкретни стъпки за решаването му. Призоваваме **Министерство на туризма** да заеме позиция по темата, понеже липсата на контрол в защитените ни територии води до разрушаване на ценен туристически ресурс, което пряко касае туристическия бранш.

Призоваваме всички организации, свързани с планините, националните и природните ни паркове – природозащитни организации, планинарски обединения и туристически клубове, спортни организации, туроператори в сферата на планинския туризъм и други, да подкрепят нашата позиция, и да ѝ дадат максимална публичност с цел оказване на граждански натиск за решаването на проблема.

Заявяваме намерението си да посветим време и усилия за разрешаването по позитивен начин на този все по-назряващ конфликт и запазването на любимите ни планини и защитени територии като място, на което пребиваваме в хармония с природата и помежду си.

След полагане на подписи от инициаторите, позицията ще бъде адресирана изпратена до МОСВ, Министерство на туризма, Управите на националните и природните ни паркове.

С уважение:

Асоциация “Планини и хора - асоциация на планинските водачи в България”

“Българска асоциация за алтернативен туризъм”

БАССЕС - Българска асоциация по ски свободен и екстремн стил

Туроператорска фирма "Топ гайдс"

Сдружение "Български планински водачи"

Българска федерация по катерене и алпинизъм

Сдружение "Свободни планини"

ЕКСКО Клуб - организатор на планински спортни събития, подготовка на професионални спортисти.

ЕКСКО ТРАВЪЛ - туристическа агенция, с фокус върху планински преходи и престой в планината.

"Българска Скайрънинг Федерация" - организация, комуникация, насърчаване и популяризиране на скайрънинга като спорт в България.

Сдружение "Байкария"

Туристическо дружество "Ойларипи"

Дата: 29 март 2021 г.

Приложение:

1. Мейл адреси за подаване на сигнали за нарушение:

МОСВ: edno_gishe@moew.government.bg

Би трябвало да получите отговор с входящ номер на сигнала.

2. Телефони на паркови участъци:

НП Рила:

Директор дирекция "НП Рила"

тел.: 073/880537

office@rilanationalpark.bg

delovodstvo@rilanationalpark.bg

Парков участък **Благоевград:** 0884 111 401

publagoevgrad@rilanationalpark.bg

Парков участък **Белица:** 0884 111 402

pubelica@rilanationalpark.bg

Парков участък **Якоруда**: 0888 111 436

puyakoruda@rilanationalpark.bg

Парков участък **Белово**: 0884 111 404

pubelovo@rilanationalpark.bg

Парков участък **Костенец**: 0884 111 405

rukostenec@rilanationalpark.bg

Парков участък **Боровец**: 0884 111 406

puborovec@rilanationalpark.bg

Парков участък **Бели Искър**: 0884 111 420

pubeliiskar@rilanationalpark.bg

Парков участък **Говедарци**: 0722/66785

rugovedarci@rilanationalpark.bg

Парков участък **Дупница**: 0884 111 409

rudupnica@rilanationalpark.bg

НП Пирин:

ПУ "Вихрен" – гр. Банско, ул. "Пирин" №108, тел.: 0899 866 402

ПУ "Баюви дупки" – гр. Разлог, пл. "15.IX.1903" №12, тел.: 0899 866 404

ПУ "Каменица" и „Трите реки“ – гр. Сандански, ул. „Никола Вапцаров“

№26, тел.: 0884 484 846

ПУ "Синаница" – гр. Кресна, ул. „Македония“ № 194, тел.: 0899 866 430

ПУ "Безбог" – гр. Добринище, ул. „Търговска“ № 41, тел.: 0899 866 410

НП Централен Балкан:

тел. 0886090658

office@centralbalkan.bg

Природен парк Витоша:

+359 2 989 53 77

park@park-vitosha.org

dppvitosha@iag.bg